

[Начало](#) > ... > [Предприемане На Съдебни Действия](#) > [Правни Системи На ЕС И Държавите Членки](#) [Национални Специализирани Съдилища](#) > France

Национални специализирани съдилища

Съдържание,
предоставено от
Франция

Франция

В настоящия раздел ще откриете преглед на конституционния съвет и административните съдилища във Франция.

Конституционен съвет

Конституционният съвет (*Conseil constitutionnel*), учреден с Конституцията на Петата република на 4 октомври 1958 г., не стои начело на йерархична структура от общи или административни съдилища. В този смисъл той не е Върховен съд.

Конституционният съвет се състои от девет членове, като една трета от състава се обновява на всеки три години. Членовете се назначават за мандат от девет години, без право на подновяване, като по трима от тях се назначават съответно от президента на републиката и от председателите на всяка от камарите на парламента (Сената и Националното събрание). Бившите президенти на републиката по право са пожизнени членове на Конституционния съвет, ако не заемат функции, несъвместими с мандата на член на Съвета, като в такъв случай не могат да участват в заседанията му.

Председателят на Конституционния съвет се назначава от президента на републиката измежду неговите членове.

Няма изискване за възраст или професия по отношение на членовете на Конституционния съвет. Длъжността на член на Съвета (*Conseiller*) обаче е несъвместима с тази на член на правителството или на Икономическия и социален съвет, както и с изборен мандат от какъвто и да е вид. Освен това спрямо неговите членове се прилагат същите критерии за професионална несъвместимост, като прилаганите спрямо членовете на Националното събрание и на Сената.

Конституционният съвет е постоянен орган, неговите заседания се провеждат с оглед на жалбите, с които е сезиран. Той заседава и се произнася само в пленарни заседания. Разискванията се подчиняват на правилото за кворум, по силата на което е необходимо действителното присъствие на седем съдии. В случай на разделение на гласовете поравно решаващ е гласът на председателя. Не е възможно поддържането на особено мнение.

Процедурата е писмена и следва принципа на състезателност. Въпреки това при спорове по въпроси, свързани с избирателния процес, страните могат да поискат да бъдат изслушани. Освен това, когато се разглеждат приоритетни въпроси за конституционност, страните или техните представители могат да изложат устно своите доводи в заседанието.

По отношение на неговата предметна компетентност, правомощията на Конституционния съвет могат да бъдат разделени на две категории:

Правораздавателна компетентност, която обхваща два отделни вида спорове:

Спорове във връзка с нормативни актове

Съветът постановява решения относно *предварителния* контрол за конституционност (*contrôle de constitutionnalité préventif*), който е абстрактен. Процесът не е задължителен за обикновените закони или международните договори, но е задължителен за устройствените закони (*lois organiques*) и процедурните правилници на камарите на парламента. Той се упражнява чрез жалба след гласуването в парламента, но преди обнародването на закона, ратифицирането или одобряването на международния договор или влизането в сила на процедурните правилници на която и да е от камарите. За въпросите с незадължителен характер може да се подаде молба (*saisine*) или чрез политически орган (президента на републиката, министър-председателя, председателя на Националното събрание или на Сената) или чрез 60 депутати или 60 сенатори.

На 1 март 2010 г. с влизането в сила на „приоритетния въпрос за конституционност“ (*question prioritaire de constitutionnalité*) беше въведено извънредно преразглеждане за конституционност. След тази дата в хода на съдебното производство всеки ищец или ответник може да оспорва всяка законодателна разпоредба на основание, че тя е несъвместима с правата и свободите, гарантирани от Конституцията. Конституционният съвет може да бъде сезиран по този въпрос само ако сезирането е одобрено от Държавния съвет или от Касационния съд; който се произнася в срок от три месеца.

Конституционният съвет контролира разделението на правомощията за приемането на закони и подзаконови актове. Той може да бъде сезиран по време на законодателния процес от председателя на камарата (Националното събрание или Сената), която разглежда съответната мярка, или от правителството, или след приключване на законодателния процес — от министър-председателя, който може да поиска дадена мярка, приета като закон, да бъде понижена в йерархията на актовете.

Спорове във връзка с избори или референдуми

Конституционният съвет се произнася по въпроса за законността на избора на президент на републиката и на проведените референдуми и обявява резултатите. Той също така се произнася по редовността на избора на членове на двете камари на парламента, както и по правилата, уреждащи тяхната допустимост или несъвместимост.

Молба до Съвета по избирателни въпроси може да бъде подадена от всеки гласуващ, като тези случаи се увеличиха значително в резултат на гласуването на законодателството за организацията и контрола на избирателните разходи, по които Съветът изпълнява функциите на въззивен съд за кандидатите, участващи в парламентарни и президентски избори.

Консултативна роля

Конституционният съвет дава становище, когато към него официално се обърне за консултация държавният глава относно прилагането на член 16 от Конституцията (относно пълномощията в период на криза) и след това по отношение на решенията, приети в този контекст.

Освен това правителството се обръща към Конституционния съвет за консултация относно текстовете, свързани с организирането на избори за президент на републиката и на референдуми.

Всички решения са изложени под една и съща форма и съдържат:

- позовавания на приложимите текстове и процесуалните стъпки;
- представените мотиви, изложени в параграфи, в които се анализират изложените правни основания, посочват се приложимите принципи и се отговаря на жалбата, както и
- диспозитива, обособен в членове, в които се постановява приетото решение.

Решенията са задължителни за държавните институции и всички административни и съдебни органи. Те не подлежат на обжалване. Силата на *пресъдено нещо* се отнася не само до диспозитива на решението, но и до мотивите, на които се формира неговото необходимо основание. Конституционният съвет приема обаче молби за поправка на съществени грешки.

Разпоредба, която е била обявена за противоконституционна при *предварително* решение, не може да бъде приета или прилагана.

Разпоредба, която е била обявена за противоконституционна вследствие на предварителен въпрос за конституционност, се отменя с публикуването на решението на Конституционния съвет или на по-късна дата, определена в това решение. Конституционният съвет определя условията и границите, в рамките на които могат да бъде оспорени вече породените последици от действието на разпоредбата.

Последиците от решенията по оспорване на изборни резултати варират от анулиране на бюлетини до анулиране на самите избори и може да доведат до обявяване на това, че кандидатът не отговаря на условията и/или че заемащият изборната длъжност трябва да се оттегли от служба.

Решенията се съобщават на страните и се публикуват в Държавен вестник на Френската република (*Journal officiel de la République française*); в случай на *предварително* решение се публикуват и всички молби от страна на парламента и становищата на правителството.

Всички решения от създаването на Съвета до сега могат да бъдат намерени на уебсайта на Конституционния съвет.

Административни съдилища

Функции на административните съдилища

Актовете на държавната администрация подлежат на преразглеждане от административните съдилища, които са независими от администрацията (разделяне на административната от съдебната функция) и различни от съдилища с обща компетентност (разделяне на компетентност, (*съдебен дуализъм*)). Преразглеждането може да се извърши и от административните органи, но решенията им също подлежат на съдебна проверка.

Административните съдилища (*tribunaux administratifs*) са общи съдилища на административното право на първа инстанция. Специализираните административни съдилища са многобройни и разнообразни, като включват:

- финансови съдилища (регионални сметни палати (*chambres régionales des comptes*) и Сметната палата (*Cour des comptes*),
- Националният съд по въпросите на правото на убежище (*Cour nationale du droit d'asile*),
- професионални дисциплинарни съдилища (Съд по бюджетна и финансова дисциплина, Висш съдебен съвет, професионални дисциплинарни органи, университетски органи и т.н.).

Техните решения по правило могат да се обжалват пред административните апелативни съдилища (*cours administratifs d'appel*), чиито решения на свой ред могат да бъдат отнесени за касационно обжалване пред Държавния съвет (*Conseil d'État*). В рамките на тази функция, подобно на Касационния съд, Държавният съвет разглежда единствено правилното прилагане на процесуалния и правния правилник в оспорваните пред него съдебни решения, но освен това Държавният съвет е съд от първа и последна инстанция по отношение на някои спорове, като например тези, свързани с регулаторните мерки, предприети от министрите.

Споровете за компетентност между двата вида съдилища се разрешават от Съда по споровете за компетентност (*Tribunal des conflits*), съставен от членове на Касационния съд и на Държавния съвет.

Конституционният съвет следи за спазване на устава с Конституцията и не преразглежда мерките или действията, предприети от държавната администрация.

Вътрешна организация на административните съдилища

Административните съдилища (които са 42 на брой) и административните апелативни съдилища (които понастоящем са 8 на брой, като скоро ще бъдат 9) са организирани в отделения. Броят и областите на специализацията варират в зависимост от членовете на съда и избраната от ръководителя на съда вътрешна организация. Държавният съвет има само едно отделение със съдебни функции —

отделението за съдебни спорове (*Section du contentieux*); останалите отделения, наречени „административни“, осигуряват консултативната функция на Върховния административен съд.

Отделението за съдебни спорове има 10 подразделения, специализирани в различни области на съдебните спорове. Съдебно решение по области от общото административно право се произнася от две от тези подразделения (9 членове); Ако делото е по-сложно или е свързано с чувствителен въпрос, то може да бъде разглеждано от отделението за съдебни спорове (в състава влизат председателите на подразделенията, председателят на отделението за съдебни спорове и неговите заместници; 17 членове) или от Общото събрание за съдебни спорове (*Assemblée du contentieux*) (то е съставено от председателите на отделенията и се оглавява от заместник-председателя на Върховния административен съд; 13 членове).

Статут на членовете на административните съдилища

Членовете на административните съдилища традиционно не се наричат „магистрати“ (*magistrats*) по смисъла на френската Конституция, тъй като този термин е запазен за членовете на съдилищата с обща компетентност. Членовете на административните съдилища се ръководят от общите правила, по които се ръководят държавните служители. Поради тази причина дълго време законодателството, приложимо по отношение на членовете на административните съдилища, не включваше никакви специални правила, различни от правилата, приложими по отношение на останалите държавни служители. През осемдесетте години на XX в. общите условия за назначаване на членове на административните съдилища претърпя развитие, в резултат на което тяхната независимост беше укрепена.

В своето решение от 22 юли 1980 г. Конституционният съвет потвърждава съществуването и независимостта на административните съдилища — характеристики, които понастоящем са включени сред основните принципи, признати от законите на Републиката. Следователно съдиите от административните съдилища се ползват със специален статут, който гарантира тяхната независимост, гарантиращ по-специално, че те не могат да бъдат отстранени от длъжност.

Освен това след приемането на Закон № 2016-483 от 20 април 2016 г. относно поведението, правата и задълженията на длъжностните лица, членовете на административните съдилища и административните апелативни съдилища сега се признават за магистрати (*magistrats*) сами по себе си (член L. 231-1 от Кодекса на административното правосъдие (*code de justice administrative*)).

Докато съдиите от общите съдилища са обединени в една структура (*corps*), съдиите от административните съдилища принадлежат към две различни структури: тази на членовете на Върховния административен съд и тази на членовете на първоинстанционните административни съдилища и административните апелативни съдилища.

Въпреки че приложимите за тях правила отдавна се съдържат в различни законодателни актове, понастоящем те вече са събрани в Кодекса на административното правосъдие.

Бази данни с правна информация в тези области

Базите данни с правна информация във Франция са обект на обществена услуга за разпространение в интернет. В уебсайта <https://www.legifrance.gouv.fr/> се съдържат:

- базата данни JADE — решенията на Държавния съвет, на Съда за решаване на спорове, на административните апелативни съдилища и избрани решения на административните съдилища; както и
- базата данни CONSIST — решенията на Конституционния съвет.

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базата данни е безплатен.

Кратко описание на съдържанието

Базата данни JADE съдържа 230 000 решения и в нея годишно се въвеждат 12 000 нови решения, а

базата данни CONSTIT съдържа 3 500 решения и в нея годишно се въвеждат 150 нови решения.

Връзки по темата

[Компетентност — Франция](#)

■ Последна актуализация: 12/05/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.